

Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

Ḥamishah ḥumshe Torah

‘im 3 targumim ... pe. Rashi, u-ferush Rashbam u-ferush Mikhlal yofi min
R. Shelomoh ben Melekh u-ferush Be’er reḥovot ‘al diḳduḳe Rashi ...
ve-Sefer ha-Ḥinukh me-Rabenu Aharon ha-Levi be-sof kol ḥeleḳ

Sefer Va-yiḳra

Shelomoh ben Yitṣḥaq

Frankfurt de-Oder, 544 [1783 oder 1784]

1

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9951

מצות קמ

א וזאת תורת האשם קדש קדשים הוא :
 ב במקום אשר ישחטו את העלה ישחטו
 את האשם ואת דמו יזרק על המזבח
 סביב : ג ואת כל חלבו יקריב ממנו
 את האליה ואת החלב המכסה את
 הקרב : ד ואת שתי הכליות ואת החלב
 אשר עליהן אשר על הכסלים ואת היחרת
 על הכבד על הכליות יסירנה : ה והקשיר
 אתם הכהן המזבח אשה ליהנה אשם
 הוא : ו כל זכר בכהנים יאכלנו במקום
 קדוש ויכל קדש קדשים הוא : ז כחטאת
 באשם תורה אחת להם הכהן אשר יכפר
 בו לו יהיה : ח והכהן המקריב את העלת
 איש עור העלה אשר הקריב לכהן לו יהיה :
 ט וכל מנחה אשר תאפה בתנור וכל
 געשה במרחשת ועל מחבת לכהן המקריב
 אתה לו תהיה : י וכל מנחה בלולה בשמן
 וחרבה לכל בני אהרן חרייה איש
 כאחיו : פ יא וזאת תורת

שלישי
 מצות קמ"א

זבח השלמים אשר יקריב ליהוה : יב אם
 ב על תודה יקריבנו והקריב על זבח התודה
 חלות מצות בלולת בשמן ורסקי מצות
 משחים בשמן וסלת מרבכת חלת בלולת
 בשמן : יג על חלת לחם תמץ יקריב קרבנו
 על

דיתעל מדמה למשכן ומנא לכפרא בקודשא
 לא תתאכיל בנורא תתוקד : א ונדא
 אורייתא דאשמא קודש קודשין הוא :
 ב באתרא דיקסון ית עלתא יכסון ית
 אשמא ונת דמיה ודרוק על מדבחא סחור
 סחור : ג ונת כל תרביה וקריב מניה ית
 אליתא ונת תרבא דחפי ית ננא : ד ונת
 תרמין כולן ונת תרבא דעליהן דעל ניססנא
 ונת תצרא דעל כבדא על כוליתא יעדניה :
 ה ונסק יתהון כהנא למדבחא קורבנא
 קדשין אשמא הוא : ו כל דכורא בכהנא
 יכליניה באתר קדיש יתאכל קודש קודשין
 הוא : ז כחטאתא בן אשמא אורייתא תרא
 להון כהנא דיכפר ביה דיליה יהי :
 ח וכהנא דמקריב ית עלת נבר משך
 עלתא דיקריב לכהנא דיליה יהי : ט וכל
 מנחתא דתתאפי בתנורא וכר דתתעביד
 ברדתא ועל מסרייתא לכהנא דמקריב יתה
 דיליה תהי : י וכל מנחתא דפילא במשח
 ודלא פילא לכל בני אהרן תהי נבר כאחיה :
 יא ונדא אורייתא דנקסת קודשין דיקריב
 קדשין : יב אם על תודתא יקריבניה
 ויקריב על ניקסת תודתא גריצן פטיבן
 דפילן במשח ואיספוגין פטירין דמשיחין
 במשח וסולתא רביכא גריצן דפילן במשח :
 יג על גריצן דלחם תמץ יקריב קורבניה
 על

רשי

זלחם זכנים מדם חטאת החיונה לפנים כסולה : זכר . לרבות שאר קדשים : (א) קודש קדשים הוא . (תמורה יח) הוא קדש
 ויזין

ויקנא מטול לבקרא וגוי : א ודא אורייתא וגוי : ב באקרא וגוי וית אדמיה ודרוק על מדקתא תוזר תוזר :
 ג וית כל תרביה וגוי : ד וית תרמין כולין וית תרמא בעליהון דעל בפלי וית תצרא וגוי : ה ויסיק יתהון
 וגוי : ו כל דכורא וגוי : ז פהלקת חטאקא היכרון הלקת אשקא אורייתא תדא וגוי : ח ונתנא די מקרב
 ידאעולת גבר אחרון משך עלתא וגוי : ט וכל מנתחא דתימאפי בתנורא וכל דהתעבד במרתחא ושל מקרייתא
 לבקנא דמקרב יתה דיליה יתי : י וכל מנתחא פתיקא במשך ומקנא לכל בני
 אחרון תתי גבר קאתוי : יא ודא אורייתא וגוי : יב אין על הודתא וקרביגיה
 ויקרב על נקפת הודתא גריצן פטיבן פתיבן במישח זיתא וערוכין פטירין משיחין
 במישח זיתא ומקתא מטנגא פתיקא במישח זיתא : יג על גריצתא וגוי :

ירושלמי
 חנוניא תדא :
 ויקרב

רש"י

ואין תמורתו קרבה : (ב) ישחטו קריבה לנו שמיות הרבה לפי שמיניו אשכ כצבור לאמר ישחטו רבים ותלאו בעולה להביא עולת
 זכור לזמון : (ג) ואת כל חלבו וגוי' עד כאן לא כתפרשו אמורין באשכ לכך הוצרך לפרשם כאן אבל חטאת כבר כתפרש בה כפרשת
 ויקרא : את האליה - לפי שאשכ אינו כה אלא איל או כבש ואיל וכבש כתרכבו בלילה : (ח) אשכ הוא - עד שינתק שמו ממנו לימד
 על אשכ שמתו בעליו או שנתכפרו בעליו אשכ שצומד להיות דמיו עולה לקין המזבח אש שחטו סתם אינו כשר לעולה קודם שנתק לרעייה
 ואינו כה ללמד על האשכ שיבא פסול שלא לשמו כענין שדרשנו הוא הכתוב בחטאת לפי שאשכ לא נאמר בו אשכ הוא אלא לאחר הקטרות אמורין
 והוא ענינו שלא הוקטרו אמוריו כשר (זבח יסד) : (י) קדש קדשים הוא - כתורת כהנים הוא נדרש : (ז) הורדה אחרת
 להם - בדכר זה : לכהן אשר יביכר בו - הראוי לכפרה חולק בו פרט לטכול יוס ומחוסר כפורים ואונן : (ח) עור העולה אשר
 הקריב לכהן לו יהיה - פרט לטכול יוס ומחוסר כפורים ואונן שאין חולקים בעורות (זבחים קג ת"כ) : (ט) לכהן המקריב אותה
 וגוי' יכול לו ללמד - ללכל בני אהרן תהיה (זבחים כז) - יכול לכולן ת"ל לכהן המקריב הא כיצד לכית אשכל יוס שמקריבין אותה
 (זבחים צט) : (י) בלולה בשמן : וזמנת נדבה : וחרבה - וזמנת חוסא וזמנת קנאות שאין בהן שמן : (יב) אשכ על
 הודתא וקריבנו - אשכ על דכר הודתא על נס שנעשה לו כגון מרדי היס והולכי מדברות וכושי בית האסורים ומולה שנתפא שהן לריבין
 לבודות שכתוב בהן (תהלים קז) וידולה' חסדו וכפלותיו לכני אדם וזכונותיו תודה אשכ על חטת מאלה נדר שלמים הללו שלמי תודה כן
 וטענות לשם החטור בענין ואין נאכלין אלא ליום ולילה כענין שפורש כאן : והקריב על זבח הודתא - ד' מיני לחם חלות וריקין ורכוכה
 ג' מיני מלה וכתבי על חלת לחם חמץ וגוי' וכל מין ומין חלות כן מפורש בחנניות (דף יז) ושעורף סאין ירושלמיות שהן מדבריות אשכ
 עשרון : מרבכת - לחם חלוט וצרותין כל ערוכו : (יג) וקריב קרבנו על זבח - (שם ח"ב) מגיד שאין הלחם קדוש קדושת הגוף
 ליפסל

באר רחובות דקדוקי רש"י

נפרש עלת וזרק כדמפרש פ' אנשי וזרק (אויס גילצרט) נלשון ריק ויהיה לפיו המס כמלת וזרק נוספת לכן קאמר רש"י לזון
 תמרוקי הנשים ורצה לומר המס כמלת זרק שרשית היא (כל"א אויס גלייטרט אדר אויס גיפולט) וזס תדע דמן הדין הוי למכתב וזרק
 שזרק תפת המס ודגש תוך הדיש כמו ויששך רק בעבור דהרי"ש אינה נקבלת דגש תעטרף הדגש אל השורק ונעשה משניהם חולם :

רשב"ם

פר כהן המשיח ופר העלם דכר של זכור ופר ושעיר של יוס הכיפורים ושעיר ע"ז וכללו (כתובה"ה) (ס"א ה' כתוב) בהם זמנות לכניס בהיכל
 על הפרכת וזמנת הזכר - וזכר פשוטו : (י) וחרבה - זמנת חוסא וזמנת שוטה : (יב) אשכ על תודה - שנדר כלשון תודה -
 ולא הזכיר לשון שלמים - ומתם תודה וביא קרבן על שני כל זמנותיו כמו שאמרו חכמים ארבעה צריכין להזות - ודעותינו פרוש כל
 חלות

מכלל יופי

נקרא תודה אבל לא היה לו תורת חטאת ואשכ אלא תורה
 שלמים שהתודה לא היתה נאכלת אלא ליום ולילה ואשכ
 שהיה בא הזבחה על עונת לא היתה לו תורת חטאת
 ואשכ לפי שהחטאת ואשכ באים על עון טוהר וזה הזבח
 היה טבא אותו על כל עונותיו כשהיה רוצה להתודות
 ולשוב לדרך הטובה וראב"ע פ"י כיהא אדם מביא אורתו
 הקרבן משנעשה לו נס ולכן נקראת תודה שהיה מודה לאל
 על הנס שנעשה לו :
 (א) על תלות - כמו ויכחו האנשים על הנשים
 (ב) על תלות - כמו ויכחו האנשים על הנשים
 (ג) על תלות - כמו ויכחו האנשים על הנשים

8 ח () והעם

על זבח תורת שלמיו : יד והקריב ממנו
 אחד מקל-קרדון תרומה ליהוה לכהן חורק
 את-כס השלמים לו יהיה : טו ובשר זבח
 תורת שלמיו ביום קרבנו ואכל לא-יניח ממנו
 עד-בקר : טז ואם נדר' או נדבה זבח קרבנו
 ביום הקריבו את זבחו ואכל ומקחת והנותר
 ממנו יאכל : יז והנותר מבשר הזבח ביום
 השלישי באש ישרף : יח ואם האכל יאכל
 מבשר זבח שלמיו ביום השלישי לא ירצה
 המקריב אתו לא יחשב לו פנול יהיה והנפש
 האכלת ממנו עונה תשא : יט והבשר
 אשר יגע בכל-זמא לא יאכל באש ישרף
 והבשר כל-שהור יאכל בשר : כ והנפש
 אשר-תאכר בשר מזבח השלמים אשר
 ליהוה ושמאתו עליו ונכרתה הנפש ההוא
 מעמיה : כא ונפש כיתנע בכל-זמא
 בשמאת אדם או בבהמה שמאה או בכל-
 שקץ זמא ואכל מבשר זבח השלמים אשר
 ליהוה ונכרתה הנפש ההוא מעמיה :
 כב וידבר יהוה אל-משה לאמר :
 כג דבר אל בני ישראל לאמר כל-חלב
 שור וכשב ועז לא תאכלו : כד וחלב נבלה
 וחלב שרפה יגשה לכל-מלאכה ואכל לא
 תאכלהו : כה כי-כל-אכל חלב מן-הבהמה
 אשר יקריב מזמנה אשה ליהוה ונכרתה
 הנפש

מצוה קמ"ב
 מצוה קמ"ג
 מצוה קמ"ד
 מצוה קמ"ה
 מצוה קמ"ו

מצוה קמ"ז

על נכסת תורת קודשוהי : יד ויקריב מגיה
 חד מקל-קרבנא אפרושתא קדס-וי לכהנא
 דיוחוק ית-כס נכסת-קודשוהי דיליה יהי :
 טו ובסר נכסת תורת קודשוהי ביום
 קרבניה ותאכיל לא-יזנע מגיה עד-צפרא :
 טז ואם-נדרא או נדבתא נכסת קרבניה
 ביומא דיקריב נכסתיה ותאכיל וביומא
 דבתרוהי ודישתאר מגיה ותאכיל :
 יז ודישתאר מבסר נכסתא ביומא תליתאה
 בנורא ותוקד : יח ואם-אתאכלא ותאכיל
 מבסר-נכסת קודשוהי ביומא תליתאה לא
 יהי לרענא דמקריב יתיה לא יתחשב ליה
 מרחק יהי ואינש דייכול מגיה חוביה יקביל :
 יט ובסר-קודשא דיקרב בכל-מסאב לא
 יתאכיל בנורא ותוקד ובסר קודשא בר-
 דידבי לקודשא ייכול בסר קודשא : כ ואינש
 דייכול בסר נכסת קודשוהי קדס-וי
 וסאובתיה עד-זהי וישתיצי אינשא דהוא
 מעמיה : כא ואינש ארי-יקרב בכל-מסאב
 בסאובת אינשא או בביערא מסאבא או
 בקר-שקץ מסאב וייכול מבסר-נכסת
 קודשוהי דקדס-וי וישתיצי אינשא ההוא
 מעמיה : כב ומליל יי עס-משה למימר :
 כג מליל עס-בני ישראל למימר כל-תרב
 תור ואימר ועזא לא תיכלון : כד ותרב
 נבילא ותרב תבינא ותעבד לכל-עיבדתא
 ומיכל לא תיכלוניה : כה ארי כל-דייכול
 מן-ביערא דיקרבון מגיה קרבנא קדס-וי וישתיצי אינשא דייכול מעמיה :

וכל

יד וקרב מניה מד קבל קרבנא אפרישיתא קדם וי לבחנא דיריח ית אבס נכסת קודשא דיליה יחי : טו ורבי
 נכסת וגוי לית אפשר לאיפסנשא מניה עד צפרא : טז ואין קדא וגוי רביקתכו ושה דאישתיה קניה ומאכל
 בפניא : יז וברך דמשמיר מפשר נכסת קודשא בייביא וגוי : יח ואין
 ומאכל ותאכל מפשר נכסת קודשו בייביא מליהא לא יתריעי מן דמזב
 ותיה לא יתחשב ליה לזבי קסיל יחי ואיש דזבול מניה חוביה יקביל :

ירושלמי

פגול פסול יחי :

יט ובשר קודשא דין קרב בקל מנאב לית אפשר דמיתצביל בגיניא והקד ובשר קודשא וגוי : כ ובר נש
 דזבול בסרא מנכסת קודשא דמתקרבין קדם וי וסוקתיה עלוי וישמיצי בר נשא תהוא מעמיה : כא ובר נש
 ארום וגוי : כב ומליל י וגוי : כג מליל עם וגוי : כד ותרבי חיוא דמקלקלא בשעת גיבסתא דקמיר
 גבלא במותא ותריב חיוא הקירא אפשר דתעבד לקל עיבתא ברם תריב חיוא דמבשרא יתסק על כדקחא ומיכל
 לא תיכלאניה : כה ארום כל דזבול תריב מן דעירא דמתפשרא למקרב מניה קרבנא קדם וי וישמיצי בר נשא

ההוא

דנשי

ליפסל כיוצא ושבול וש ונלאת לחולין כמדון עד שיפוט נוכח : (יר) אחר מכל קרבן . לחס אחד מכל מין ומין
 יטול תרומה לכהן העובד עבודתה והשאר נאכל לבעלים וכזרה לבעלים מן מחוץ ומוק שבה כזו שמפורש לנוטה תנופת מזה וזיק בשלמים
 והתודה קריה שלמים . (טז) ובשר זבח תודת שלמים . יש כאן רבויין הרבה לרבות חטאת ואסם וזילטור וחגיגת ארבעה עשר
 סיבוגאכלין ליום ולילה (ח"ב) : ביום קרבנו יאכל . ומתן כשרה ומן לחמה : לא יגנח ממנו עד בקר : אוכל הוא כל הליטה אכל כן
 כמה חזרו עד חנות כדיליה הקודש מן העטרה (זכאים לו) : (יז) ואם נדר או נרבה . שלא הכיחה על הודאה של כס חזונה שטובה
 לחס ונאכלת לזכיתים כמו מפורש בענין : וממחרת והנהר ממנו . כדאשון יאכל . וי"ו ויתרה היא ויש כאוהו הרבה במקרא כגון
 (בראשית לו) וללה בני נכעון וליה וענה (דניאל ה) תת וקדם ונכח מרעם : (יח) ואם האכל יאכל וגוי . כמחשבת כשחטה
 נאכלו שלמים הכתוב מדבר וכול חס אכל ממנו שלמים יכסל למפרע תלמוד לומר הקריב אותו לא יחשב בשעת הקרבה הוא נכסל וזינו נכסל
 כעליו . (ת"כ) וכן פירושו בשעת הקרבנות לא תעלה זאת כמחשבה ואם חסכ פגול יהיה : והנפש האוכלת ממנו . אפילו בתוך הזמן
 עוכת זא : (יט) והבשר . של קדש שלמים אשר יגע בכל טמא לא יאכל . והבשר . לרבות אבר שיגא מקדשו שהפסול מותר :
 כל מהור יאכל בשר . מה תלמוד לומר לפי שאמר (דברים י"ב) ודם זבחך ישפך ובשר תאכל יכול לא יאכלו שלמים אלא הבעלים לכך
 כאמר כל מהור יאכל בשר : (כ) וטובאתו עליו : פסחים ע"ז זכאים ע"ז בטומאת הגוף הכתוב מדבר אכל טהור שחלל את
 הטמא זינו ענין כרת אלא חזקה : והבשר אשר יגע בכל טמא וגוי . ולא ברית טמא אכל את הטהור אינה מפורשת בתורה אלא חכמים
 למדוה בגורה מה שלם כריתות אמורים כחוכי קדשים בטומאת הגוף ודראה רבותיטו בשטועות (דף ר') אחת לכלל ואחת לפרט ואחד
 ללמד על קרבן עולה ויורד שכל נאמר אלא על טומאת מקדש וקדשיו : (והבשר כל מהור יאכל בשר . כלומר על מה שאמרתי לך
 בשטות ואסם ואם יזלו מין לקל גיס אסורה כמו שכתב כחז"ל אזהר מועד יאכלוהו בשר זה אפי' אומ' לך כל מהור יאכל בשר אפי' בכל העם) :
 (כד) יעשה לכל מלאכה . (ת"כ פסחים כג) דאלימד על הפלכ שזינו טמא טומאת כפלות : ואכל לא תאכלוהו : תורה

דשב"ס

התלות ארבעים הסופרים שנתן כחה וכחה עשרונים : (יז) אס כד או נכסה . שאמר הרי עלי שלמים שזהו לשון נדר ותשלומים כגון
 שפ"שתי נמצאה . כלומר שאינו תודה אלא נדר : כיום הקריבו כיום שהקריב הוא ככר את זכמו יאכל לאמר הקרבה : (יח) ואם
 כחל יאכל . חכמים יקרוהו נכסאטו . ופירשנו כמחשבה לאכול מן חסו כיום השלישי כאחד מד' עבודות . שמישב בשחיטה או בהולכת
 הדס א' כקבלה או כזריקה : (יט) כל מהור יאכל בשר טהור : (כה) מן הכהנים אשר יקריבו . מעין אותה כהנה : קרבן לה'
 ואשילו

מכלל יופי

והעם עם חלית :

(טז) (וממחרת) ויוזאנה לתוספת ולא השמש כלום אלא שהיא ההלל המלה ופי' הנהר כיום הזבח
 ואכל ממחרת כיום השני והריו"קס כתב על כד"ו נוספת
 כמו דאכי היא רמז על מלה חסרה כדמותה ופי' והנהר כמנו
 כמו שפי' ו"ל לפי שאמר כיום הקריבו את זבחו יאכל וממחרת
 וכל שתהא מצויה לאכלו לב' ימים ה' להגיתר אם הוריק
 מים ראשון יאכל וממחרת כלומר מה שאמרה וממחרת לא

אמרתי אלא על הנהר מיום
 ראשון : (יח) (רא
 יחשב) . ענין השכיבות .
 (כד) (וחלב גביר) .
 הגויה חמרה דנופלה
 תקרא כן והוא תואר וכן וחלב
 טרפה תאר :
 (כה) (יאשר יקריב
 במנה

פגול יהיה . תרגם
 אפלים מכותחיו :
 (כ) וטמאתו יליו . שהיה
 טמא מלך
 פלמו כגון שהיה זב ונוצר עליו
 בעל קרו :

הנפש האכלת מעמיה : כו וכל־דם לא
 תאכלו בכל־מושבתים לעוף ולבהמה :
 כז כל־נפש אשר־תאכל בל־דם ונכרתה
 הנפש ההוא מעמיה : פ
 כח וידבר יהוה אל־משה לאמר :
 פט דבר אל־בני ישראל לאמר המקריב
 את־זבח שלמיו ליהוה יביא את־קרבנו
 ליהוה מזבח שלמיו : ל ידו תביאנה את
 אשי יהוה את־החלב על־החזה וביאנו את
 החזה להניף אתו תנופה לפני יהוה :
 לא והקטיר הכהן את־החלב המזבחה
 והניח החזה לאהרן ולבניו : לב ואת שוק
 הימין תתנו תרומה לכהן מזבחי שלמים :
 לג המקריב את־דם השלמים ואת־החלב
 מבגני אהרן לו תהיה שוק הימין למנה :
 לד כי את־חזה התנופה ואת שוק
 התרומה לקחתי מאת בני ישראל מזבחי
 שלמים ואתן אתם לאהרן הכהן ודבניו
 להקדש עולם מאת בני ישראל : לה זאת
 משחת אהרן ומשחת בניו מאשי יהוה ביום
 ש הקריב אתם לכהן ליהוה : לו אשר צנה
 יהוה לתת להם ביום משחו אתם מאת בני
 ישראל חפת עולם לדרתם : לו זאת
 החודה לעלה למנחה ולקטורת ולגשם
 ולמלואים ולזבח השלמים : לח אשר צנה
 יהוה את־מושת בהר סיני ביום צותו את־
 בני ישראל להקריב את־קרבניהם ליהוה

במודבר

כו וכל־דמא לא תיכלון בכל מוֹתבנינו
 דעופא ודבעיקרא : כז כל־אינש דניכול
 כל־דמא וישתיצי אינשא ההוא מעמיה :
 כח ומליל יי עס־משה למימר :
 כט מליל עס־בני ישראל למימר דמקריב
 ית־נגסת קודשוהי קדסי ית־נת
 קורבניה קדסי מנגסת קודשוהי :
 ל ידוהי יתין ית־קורבנא דני ית־תרבא
 דעל־חדיא יתנייה ית חדיא לארמא יתיה
 ארמותא קדסי : לא ונסק כהנא ית־
 תרבא למדבקחא ויהי חדיא לאהרן ולבניהי
 לב וית־שוקא דזמינא תתנו אפרשותא
 לכהנא מנגסת קודשיכון : לג דמקריב
 ית־דם נכסת־קודשיא וית־תרבא מבני
 אהרן דליה יהי שוקא דזמינא לחולק :
 לד אדי ית־חדיא דארמותא ית שוקא
 דאפרשותא נסיבית מן־בני ישראל מנגסת
 קודשיהון ויהבית יתהון לאהרן כהנא
 ולבניהי לקים עלם מן בני ישראל :
 לה דארבות אהרן ורבות בניהי מקורבנא
 בני ביומא דמקרבון יתהון לכהנא קדסי :
 לו דפקיד יי למתן להון ביומא דרבון
 יתהון מן בני ישראל קים עלם לדריהון :
 לו דא אורייתא לעלתא למנחתא
 ולחפאתא ולאשמא ולקורבנא ולנגסת
 קודשיא : לח דפקיד יי ית־משה בטורא
 דסיני ביומא דפקיד ית־בני ישראל לקרבא
 ית־קורבניהון קדסי במדברא דסיני :

ומליל

במדבר סיני: פ רביעי ח א וידבר יהוה אל-משה לאמר: ב קח את-אהרן ואת

ירושלמי

יונתן בן עוזיאל

ההוא דייכול ית תרבא מעמיה: כו וכל אנקא לא תיכלון בכל מותבגיון לעופא ולבעירא: כו כל בר גש

ירושלמי

למומר כל מאן דמקרב ית נקפת קודשיו קדם: יימיה בגמיה ית קורבניה לקדם: יי וגוי: ל ידוי יתיו ית קורבניה ביי די יפבש מנקפת קודשיה ית תרבא שומגוניה דעל חזיא וית חזיא כד מתקף ביהוין עלעין מיכא

ידוי ותעלון ית קורבנא ביי ית תרבא דעל נקעא יתב יתיה וית נקעא למנקא יתיה אנפוי קדם: יי החזה נקעא:

ותרין עלעין מיכא לקביל אפקותא יתמיה לארמא יתיה ארמא קדם: יי לא ויסק כהנא וגוי: לב וית שקא דמיקא מן בתפא ועד דרועא מתגון אפרויהא וגוי: לג מאן דמקרב ית אנס נקפת קודשיה ית תרבי כון בני אהרן וגוי: לד ארום ית הדיא וגוי: לה דא רבוהא דאהרן ורבוהא דבני על כל אהוהון ליואי דיכלון מקורבנא ביי ביומא דתקרבון יתהון לשמשא קדם: יי לו דפקיד יי למנפו להוס ביומא דבבי יתהון וגוי:

לו דא אוכתיא לעלתא דתמיה לפקרא על התרבי לבא למנתתא ולחטאתא ולאשמא ולאשלתומתא ולנקפת קודשיה: לח דפקיד יי ית משרה בטורא דסיני ביומא דפקיד ית בני ישראל לקרבא קורבניהון קדם: יי כמשכנא דעברו ליה קמפקרא דסיני: א ומליל יי וגוי: ב קרב ית אהרן דאתבתק על עובדא דעגילא וטול ית לבושיה

דפקידתך

רש"י

תורה יבא איסור נבלה וטרפה ויחול על איסור חלב שאם אכלו יתחייב חף על לאו של נבלה ולא תאמר אין איסור חלב על איסור: (כו) לעוף ולבהמה פרט לדם דגים וחגבים (הולין ס): בכל מושבותיכם לפי שהיא חובת הניף ואינו חובת קרקע מנהגת ככל מושבותי וכוונת קדושת כפר אופרה למה הונדך לומר: (ל) ידיו תביאנה וגו' (קדושין לו) שתהא יד הכהנים מלמעלה והחלב והחיות כגונן כהן עלמטה וימנין: את אשיה' ומה כן האשים את החלב על החזה: יביאנו (מנחות סב) כשזבחו ונסת המטבחיו נתן חלב על החזה וכשנתנו ליד הכהן הניף כמלא החזה למעלה והחלב למטה וזה האומר במקום אחר (ויקרא י) שוק תרועה וזהו התניף על אש החלב יביאו להניף וגו' ולאחר התנופה מיתנו לכהן המקטיר ונמלא החזה לנטה וכוונת אומר (ויקרא ט) וישימו את החלב על החיות ויקטר החלב והחיות למדנו שג' כהנים זקוקין לה כן מפורש במנחות (דף ס"ב): ארת החלב על החזה יביאנו ואת החזה למה מביא להניף אותו הוא זבחו ולא שיהא הוא ון האשים לפי שג' את אשיה' את החלב על החיות יכול שיהא חף החזה לאשים לכך נאמר ואת החזה להניף וגו': (לא) והקטיר הכהן החלב ואת כן זבחה החזה לחיה (ת"ב) למדנו שאין הכשר נאכל בעוד שהחיות לויטה ון המזבח: (לב) שוק יין הפרק של ארכוסה הנזכרת עם הראש עד הפרק האמצעי שהוא סוכך שלירך: (לג) המקריב את דם השלמים וגו' (פסחים נט"ב) מי שהוא ראוי לזריקתו ולהקטיר חלבו ילא טמא (ברכות יב מנחות סב) בשעת זריקת דמים או בשעת הקטר חלבים שאינו חולק בכשר: תרועה (סוכה לא) מולך ומכיא וועלה ועוריד: (לד) ולמלאים ליום חינוך הכהונה: (ב) קח את אהרן פרשה וזאתה שבעת ימים קודם הקמת המשכן

רשב"ם

ואפילו חולין: (כו) בכל מושבותיכם אע"פ שדאי הן חולין כגבולין: (לה) ואת משחת אהרן וזבניו שכר משחת אהרן וכוונתו שנאמר כזו אהרן: עוד העולה בשר משחת ואש לחמו תודה וזהו שוק של שלמים הנותרת מן הענפה: חסלה צו ביסוד רבינו שמואל ויהי

מכלל י

ממנה) הכהן המקריב ומענינו תבין הפרונו: (לב) (ואת שוקהימין) שוק צדו הימין או הימין תאר לשוק: (י)

ויאפור

9

ט